

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie z powództwa T. J.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o wymierzenie kary pieniężnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 19 grudnia 2024 r.
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Warszawie z dnia 10 sierpnia 2023 r., sygn. VII AGa 1138/22:

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz T. J. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia jego doręczenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**
- 3. [D.Z]**

UZASADNIENIE

Decyzją nr [...] z 30 grudnia 2020 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „pozwany”), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2016 r., dalej: „uPE”)

oraz na podstawie art. 168 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. 2020, poz. 261 ze zm., dalej: „uOZE”) w zw. z art. 56 ust. 2 pkt 1, ust. 2a pkt 1, ust. 3 i ust. 6 uPE (w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2016 r.), art. 169 ust. 1 pkt 1, art. 170 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, art. 174 ust. 1 uOZE oraz w zw. z art. 9a ust. 1 uPE (w brzmieniu obowiązującym do 3 kwietnia 2015 r.) i § 3 pkt 4 obowiązującego do dnia 1 lipca 2018 r. rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 18 października 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz.U. 2012, poz. 1229 ze zm., dalej: „rozporządzenie MG”), art. 186 ust. 2 i 7 i art. 188 ust. 1 ust. 17 oraz art. 190 uOZE (w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2016 r.) oraz w zw. z art. 104 k.p.a. i art. 90 ust. 1 uOZE, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej T. J. (dalej: „powód”) prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą: T. J. Zakład Elektrotechniczny „[...]” z siedzibą w Z., orzekł, że:

1. powód nie przestrzegał za okres od 1 stycznia 2015 r. do 3 kwietnia 2015 r. określonego w art. 9a ust. 1 uPE (w brzmieniu obowiązującym do 3 kwietnia 2015 r.) i § 3 pkt 4 – obowiązującego do 1 lipca 2018 r. – Rozporządzenia MG, obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia, o których mowa w art. 9e ust. 1 lub w art. 90 ust. 1, wydanych dla energii elektrycznej wytworzonej w źródłach znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zlokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej lub obowiązku uiszczenia opłaty zastępczej obliczonej w sposób określony w art. 9a ust. 2 uPE, w terminie do dnia 31 marca 2016 r. (pkt 1 decyzji);

2. powód nie przestrzegał za okres od 4 kwietnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. określonego w art. 188 ust. 1 i art. 188 ust. 17 oraz art. 190 uOZE (w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2016 r.), obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego wydanych odpowiednio dla energii elektrycznej lub biogazu rolniczego wytworzonych w instalacjach odnawialnego źródła energii znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zlokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej, lub

obowiązku uiszczenia opłaty zastępczej obliczonej sposób określony w art. 188 ust. 16 uOZE, w terminie do 30 czerwca 2016 r. (pkt 2 decyzji);

3. za niewywiązanie się z obowiązku opisanego w pkt 1 Prezes URE wymierzył powodowi karę pieniężną w wysokości 9029,40 zł, to jest w wysokości 4,33% przychodu osiągniętego przez tego przedsiębiorcę w 2019 r. z działalności regulowanej (pkt 3 decyzji);

4. za niewywiązanie się z obowiązku opisanego w pkt 2 decyzji Prezes URE wymierzył powodowi karę pieniężną w kwocie 21 881,96 zł, to jest w wysokości 10,50% przychodu osiągniętego przez tego przedsiębiorcę w 2019 r. z działalności regulowanej (pkt 4 decyzji).

Odwołanie od decyzji wniósł powód, zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej uchylenie oraz zasądzenie kosztów procesu według norm prawem przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z 24 czerwca 2022 r., sygn. XVII AmE 134/21, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów: w punkcie pierwszym zmienił zaskarżoną decyzję w punkcie 4 w ten sposób, że obniżył wysokość określonej w nim kary pieniężnej do kwoty 17 880,20 zł; w punkcie drugim oddalił odwołanie; w punkcie trzecim zasądził od powoda na rzecz pozwanego koszty procesu.

Od powyższego wyroku powód wywiódł apelację, zaskarżając wyrok w części oddalającej odwołanie od decyzji i w części zawierającej orzeczenie o kosztach procesu, wnosząc o zmianę wyroku poprzez uchylenie zaskarżonej decyzji w całości, a ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Powód wniósł również o zasądzenie kosztów procesu według norm prawem przepisanych za obie instancje.

Wyrokiem z 10 sierpnia 2023 r. w sprawie VII AGa 1038/22 Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, w punkcie pierwszym uchylił zaskarżoną decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nr [...] z 30 grudnia 2020 r. w całości, w punkcie drugim zasądził od pozwanego na rzecz powoda zwrot kwoty 1000 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1737 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia

uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty – tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Skargą kasacyjną z 3 listopada 2023 r. pozwany zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego i wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 24 czerwca 2022 r., sygn. akt XVII AmE 134/21, ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania – przy uwzględnieniu kosztów postępowania i ich zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego według norm przepisanych.

Na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazując, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych prowadzących do rozbieżności w orzecznictwie sądów, a mianowicie wykładni art. 186 ust. 2 ustawy OZE w zw. z art. 9a ust. 1 pkt, art. 9e ust. 13 i 14 uPe – w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 kwietnia 2015 r., jak również art. 186 ust. 7 ustawy OZE w zw. z art. 188 ust. 1 i ust. 17 ustawy OZE oraz w zw. z art. 9e ust. 13 i 14 uPe – w brzmieniu nadanym przez art. 179 pkt 7 lit. g ustawy OZE.

Pismem z 12 grudnia 2024 r., stanowiącym odpowiedź na skargę kasacyjną pozwanego, powód wniósł wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej złożonej przez pozwanego i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu wg norm prawem przepisanych, a w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu wg norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości

lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tak ujęta instytucja tzw. przedsądu jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także ze sformułowanymi przez Radę Europy zaleceniami dopuszczającymi wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Podkreślić przy tym należy, że skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego zasadniczym celem jest ochrona interesu publicznego poprzez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa. Konsekwentnie przedmiotem merytorycznego rozpoznania przez Sąd Najwyższy powinny być te skargi kasacyjne, które dotyczą spraw najpoważniejszych, wpływających na rozwój i kształtowanie systemu prawnego (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 31 marca 2005 r., SK 26/02).

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., z uwagi na fakt, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych prowadzących do rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Zarówno w orzecznictwie, jak i doktrynie, w odniesieniu do ukształtowanej w ten sposób ustawowej przesłanki (398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), wskazuje się, że wnoszący skargę kasacyjną w pierwszej kolejności zobowiązany jest do wskazania przepisów, będących źródłem istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie, mających jednocześnie znaczenie dla oceny dochodzonego roszczenia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 26 lutego 2019 r., V CSK 374/18; 24 kwietnia 2018 r., III UK 123/17; 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17; 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15; 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15). W istocie to właśnie na skarżącym ciąży obowiązek wykazania, że powołane przez niego przepisy wywołują rzeczywiste i poważne wątpliwości interpretacyjne, które dotychczas nie doczekały się wykładni w orzecznictwie sądów, bądź przytoczenia orzeczeń wskazujących na występowanie na tle wskazanych przepisów rozbieżności (z wielu zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2019 r., I CSK 620/18; 24 kwietnia 2019 r., V CSK 470/18; 20 lutego 2019 r., IV CSK 351/18; 23 maja 2018 r., I CSK 31/18; 22 maja 2018 r., 15 maja 2018 r., II CSK 12/18; 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15; 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12;

26 listopada 2012 r., III SK 18/12; 26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11; 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08; 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08; 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; 25 października 2007 r., V CSK 357/07; 25 października 2007 r., V CSK 356/07; 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; 15 października 2002 r., II CZ 102/02).

Przekładając powyższe na sposób sporządzenia skargi, uznać należy, że skarżący nie dopełnił wspomnianego obowiązku. Wynika to stąd, że nie wykazał on w sposób klarowny zakresu przepisów, co do których – w jego ocenie istnieje potrzeba wykładni mająca na celu usunięcie rozbieżności pojawiających się w orzecznictwie sądów. Widać to wyraźnie, jeżeli zestawia się ze sobą treść wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawartego w *petitum* i jego uzasadnienia. W części *petitum* skarżący podnosi mianowicie, że „(...) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych prowadzących do rozbieżności w orzecznictwie sądów, a mianowicie wykładni art. 186 ust. 2 ustawy OZE w związku z art. 9a ust. 1 pkt, art. 9e ust. 13 i 14 uPe – w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 kwietnia 2015 r., jak również art. 186 ust. 7 ustawy OZE w związku z art. 188 ust. 1 i ust. 17 ustawy OZE oraz w związku z art. 9e ust. 13 i 14 uPe w brzmieniu nadanym przez art. 179 pkt 7 lit. g ustawy OZE”. Z kolei w uzasadnieniu wskazuje on, że „W niniejszej sprawie za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy przemawia powstała w orzecznictwie rozbieżność co do wykładni przepisów z art. 9e ust. 13 i 14 w związku z art. 9a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne «w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 kwietnia 2015 r.» oraz art. 188 ust. 1 w zw. z ust. 17 ustawy OZE. Rozbieżność ta powstała w kwestii tego czy realizacja obowiązku OZE następuje z chwilą przedłożenia przez obowiązany podmiot świadectwa pochodzenia Prezesowi URE czy też dopiero w dacie wydania przez pozwanego decyzji w przedmiocie umorzenia świadectwa pochodzenia uprzednio przedłożonemu mu przez podmiot do tego zobligowany. Rozbieżność ta ma istotne znaczenia dla kwestii interpretacji obecnie obowiązujących przepisów dotyczących obowiązku przedstawienia do umorzenia świadectwa pochodzenia zawartych w ustawie OZE tj. art. 52 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 65 ust. 1 i art. 67 ust. 2 ustawy OZE. Rozbieżność powstała

na tle oceny podobnego stanu faktycznego i podobnego stanu prawnego rozpatrywanych spraw”.

Nie ulega wątpliwości, że między sposobem sformułowania wniosku w *petitum* a jego uzasadnieniem dostrzec można wyraźne różnice. Dotyczą one kilku elementów. Po pierwsze, we wniosku w *petitum* skarżący powołuje przepisy, których nie ma w uzasadnieniu, tj. art. 186 ust. 2 i art. 186 ust. 7 ustawy OZE (*notabene* nie podaje on okresów obowiązywania tychże przepisów). Po drugie, zarówno we wniosku w *petitum*, jak i w uzasadnieniu odmiennie przedstawia on związki między poszczególnymi przepisami (w *petitum* wskazuje na potrzebę „wykładni przepisów prawnych prowadzących do rozbieżności w orzecznictwie sądów, a mianowicie wykładni art. 186 ust. 2 ustawy OZE w związku z art. 9a ust. 1 pkt, art. 9e ust. 13 i 14 uPe – w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 kwietnia 2015 r., jak również art. 186 ust. 7 ustawy OZE w związku z art. 188 ust. 1 i ust. 17 ustawy OZE oraz w związku z art. 9e ust. 13 i 14 uPe – w brzmieniu nadanym przez art. 179 pkt 7 lit. g ustawy OZE”, zaś w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie wspomina o powstałej w orzecznictwie rozbieżności „co do wykładni przepisów z art. 9e ust. 13 i 14 w związku z art. 9a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 kwietnia 2015 r.) oraz art. 188 ust. 1 w zw. z ust. 17 ustawy OZE”, podkreślając zarazem, iż „Rozbieżność ta ma istotne znaczenia dla kwestii interpretacji obecnie obowiązujących przepisów dotyczących obowiązku przedstawienia do umorzenia świadectwa pochodzenia zawartych w ustawie OZE tj. art. 52 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 65 ust. 1 i art. 67 ust. 2 ustawy OZE”. Po trzecie, w jednym przypadku, we wniosku zawartym w *petitum*, przytacza regulację ustawową, bez precyzyjnie ujętej jednostki numerycznej: „art. 9a ust. 1 pkt”, podając jednocześnie w uzasadnieniu: „art. 9a ust. 1 pkt 1”.

W ocenie Sądu Najwyższego taka konstrukcja wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i uzasadnienie uniemożliwiają przyjęcie skargi. Sąd Najwyższy nie może domniemywać intencji wnoszącego skargę i „poszukiwać” zakresu przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów i tym samym wymagających wykładni.

Zważywszy na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1964 ze zm.).

l.n

[a.l]